

Leerkrachthandleiding

M6 - start

Fictie

Les 1 - 15 : 'Rare Geluiden'

Inhoudsopgave

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	22
Les 6.....	24
Les 7.....	26
Les 8.....	28
Les 9.....	30
Les 10.....	32
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	34
Les 11.....	36
Les 12.....	38
Les 13.....	40
Les 14.....	42
Les 15.....	46
Antwoorden bij teamboekje	49
Antwoorden toetsen	57
Kopieerbladen	61

Overzicht 'Rare geluiden'- Mariken Jongman

Les	1-5	6-10	11-15
Bladzijden	blz. 1 t/m 39	blz. 40 t/m 79	blz. 80 t/m 107
Woorden van de week	het personage stilte laten vallen (uitdr.) zwalken niet in zeven sloten tegelijk lopen (spreekwoord) de sensatie de pedicure de makelaardij de katapult het ravijn zijn tong verloren (uitdr.) het sloopbedrijf excuseren	beschermend de schim zich openstellen de mijnwerker iemand overhalen gedempt de verontschuldiging toegelaten worden naderen het gebrek opstandig de locatie	het motief in tegenstelling tot de dropping zelfverzekerd de imitatie hoogstverbaasd het dwaalspoor de strategie opofferen iets kwaads van plan gehorig projecteren
Lezen en team-opdrachten	Betekenissen opzoeken in het woordenboek. Beroepen omschrijven met wie, wat en bijzonderheden. Teamwoordenboek aanvullen. M.b.v. verhaalkaart hoofdstukken samenvatten.	Betekenissen opzoeken in het woordenboek. Samengestelde werkwoorden. Teamwoordenboek aanvullen. In eigen woorden uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Ik heb zo mijn manieren om dingen voor elkaar te krijgen, 'Ik kan geen rots met mijn handen in tweeën breken,' hoe het gevoel over het huis langzaam verandert en wat Hanko steeds zegt als hij een verhaal vertelt.	Betekenissen opzoeken in het woordenboek. Samengesteld woord uitleggen. Teamwoordenboek aanvullen. Voorspellen waarom de uilenman belangrijk is voor het verhaal, welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen en voorspellen waar de geluiden in het huis vandaan komen.
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten**	De leerlingen kunnen aanwijzingen in de tekst inzetten bij het lezen met intonatie passend bij de personages.	De leerlingen kunnen aanwijzingen in de tekst inzetten bij het lezen met intonatie passend bij de personages.	De leerlingen kunnen de tekst samenvatten met behulp van de verhaalkaart.

*Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

**Schrijfopdrachten: Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Rare geluiden' - Mariken Jongman

De 10-jarige stoere Bonnie is onverschrokken. In het dorp waar ze net is komen wonen, staat een huis waar niemand in durft, op een plek waar een recreatiepark moet komen. Met pas gescoorde vrienden neemt ze de leiding over een onderzoek naar wie van de nogal vreemde dorpingen hierachter zit. Deel uit de reeks 'Toneellezen'. Spannend en vrolijk verhaal dat qua vorm heel geschikt is om samen te lezen. Elk hoofdstukje begint met een situatiebeschrijving van Bonnie en de taakverdeling qua personages. Voorin geeft Bonnie de lezers tips voor het voorlezen, de intonatie en het interpreteren van de leestekens.

De lesdoelen van les 1-5:

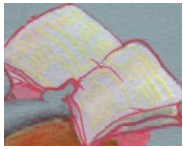
'Rare geluiden' - Mariken Jongman blz. 1 t/m 39	
Verhalend: toneellezen/ aanwijzingen in de tekst/spannend	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen lezen met intonatie. - De leerlingen kunnen leestekens interpreteren en toepassen in het voorlezen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen aangeven wat bepaalde beroepen inhouden en waar deze worden uitgevoerd. - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukkingen 'een stilte laten vallen', 'niet in zeven sloten tegelijk lopen' en 'zijn tong verloren' betekent. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. raadsels
Begrijpend lezen (samenvatten):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen hoofdstukken 'Last van B.A.N.G.' en 'Kunstgebitten klapperen' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen personages bedenken en deze verschillende eigenschappen toekennen.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Stel teams samen en bepaal de maatjes.
- Zet het digibordschema 'Rare geluiden' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met boeken, teamboekjes, werkschriften en voldoende kopieën van teamwoordbonnen.*
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen'* en dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg een bakje klaar dat kan dienen als schatkist voor de teamwoordbonnen (teamopdrachten).
- Leg per team 3x de studiewijzer 'mijn beroep is...'* klaar (les 1).
- Leg per team 3x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'* klaar (les 1).
- Leg tekenpapier (A3 formaat) en tekenmateriaal klaar (les 1).*
- Leg de kopieerbladen 'raadsels'* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4 - facultatief).
- A3-papier per team (les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	blz.	Betekenis
1.	het personage	8	<i>Iemand uit een boek of film die niet echt bestaat.</i>
1.	stille laten vallen (uitdr.)	9	<i>Even niks zeggen.</i>
1.	zwalken	10	<i>Doelloos en ongecontroleerd lopen en hierdoor bijna vallen.</i>
1.	niet in zeven sloten tegelijk lopen (spreekwoord)	11	<i>Voorzichtig zijn.</i>
2.	de sensatie	14	<i>Toestand dat mensen enthousiast of verontwaardigd zijn.</i>
2.	de pedicure	14	<i>Iemand die als beroep voeten van anderen verzorgt.</i>
2.	de makelaardij	15	<i>Bedrijf dat helpt bij het kopen en verkopen van huizen.</i>
2.	de katapult	20	<i>Speelgoed om steentjes weg te schieten.</i>
3.	het ravijn	24	<i>Diepe spleet in het oppervlak van de aarde.</i>
3.	zijn tong verloren (uitdr.)	26	<i>Niet weten wat je moet zeggen.</i>
3.	het sloopbedrijf	27	<i>Bedrijf waar ze oude spullen uit elkaar halen en weggooien.</i>
3.	excuseren	28	<i>Zeggen dat het je spijt.</i>

Les 1

- Samenwerk vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:** - De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 1 t/m 12
  - Brain Game nr. 26
  - groepsvormingsactiviteit nr. 8
  - per team een A3
  - voorspelkaart en dobbelsteen per team
  - werkschrift les 1-5
  - teamboekje les 1-5

INTRODUCTIE

"Vandaag gaan we beginnen met Success for All in M6. Sommige onderdelen zijn nieuw in M6. Sommigen zijn hetzelfde als bij alle lessen van Success for All; we lezen weer in mooie boeken en in teams samenwerken. Natuurlijk gaan we vandaag starten met een nieuw boek. Voordat we met het boek gaan beginnen gaan we eerst een naam en een yell bedenken voor de teams. Dit doen we net als in E5: we overleggen eerst in het team en bedenken dan een teamnaam en een yell die daar goed bij past. Maar voordat we gaan lezen, gaan we straks een naam en een yell bedenken voor de teams. Maar eerst gaan we een spel spelen en tijdens dit spel oefenen we onze geheugen en concentratie. Ook moet je goed samenwerken."

Speel Brain Game nr. 26.

tijd 5 minuten

TEAMNAAM EN TEAMBOEKJE

Zie Groepsvormingsactiviteiten, nr. 8: 'Teamnaam'

DDU **1. Uitleg.** "Overleg in je team wie je favoriete artiest is. Of misschien vinden jullie allemaal hetzelfde liedje leuk. Wie weet vinden jullie alle vier/vijf hetzelfde spel leuk om te spelen. Voordat jullie gaan overleggen, gaan we eerst afspreken hoe we dat gaan doen. Wie weet nog met welke stem je gaat overleggen?" **Geef kort tijd om na te denken, te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** "Je overlegt met je overlegstem of fluisterstem. Een overlegstem is een zachte stem, je maatje en je team kunnen je stem dan horen, maar de rest van de klas niet. Ga nu in je team overleggen wat jullie teamnaam- en yell wordt. We spreken af dat we om de beurt praten en zorg dat iedereen aan de beurt komt. Als iedereen de beurt heeft gehad, ga je nadenken over wat jullie met elkaar gemeen hebben en dat wordt jullie teamnaam." **Geef tijd voor overleg in het team.**

tijd 10 minuten

tip *Kijk of de opdracht goed begrepen wordt en stuur bij als dat nodig is.*

Geef van elk team een leerling de beurt (b.v. met lollystokjes of nummers) om de naam te zeggen en hoe ze daarop gekomen zijn, waardeer de originaliteit en of het een echte teamnaam is.

///

2. Schrijver van de dag. "Overleg wie van jullie de schrijver van de dag/week wordt. Die schrijft de teamnaam op de A3 poster. Als jullie deze week nog meer bedenken wat je samen hebt, dan mag je dat erbij tekenen."

3. Teamboekje en teamlijst. "In jullie teamboekje ligt een teamboekje. In E5 waren jullie gewend dat iedereen een eigen werkschrift had. Die hebben jullie nu nog steeds, maar hier komen alleen de woorden van de week nog in te staan. De opdrachten die gemaakt moeten worden, komen in

///

het teamboekje. Eén werkschrift dus, voor het hele team. Voorin het teamboekje staat een teamlijst. Hierop noteert de schrijver van de dag de punten die het team verdient als er goed samengewerkt wordt. Deze teamlijst ziet er anders uit dan in E5. Jullie kunnen nog steeds punten verdienen voor de samenwerkingvaardigheden, maar jullie kunnen nu ook de punten opschrijven voor de teamopdrachten en de punten voor de woordbonnen. Iedere week bepalen jullie per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 1. Elk team krijgt van mij (10) punten voor 'Maak de opdracht af' omdat het elk team gelukt is een echte teamnaam te bedenken en een samenwerkingvaardigheid te bepalen. Aan het einde van de les mag ieder team de punten optellen en na vijf lessen gaan we kijken welk team het team van de week is geworden. Morgen gaan jullie de eerste teamopdrachten maken."

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU

1. Uitleg. "Vandaag beginnen we te lezen in een nieuw boek. Door het boek te bekijken kunnen we al een beetje bedenken waar het boek over gaat. Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Ik doe het even voor. Ik gooi een twee en moet op zoek naar een aanwijzing voor waar het verhaal zich afspeelt. Ik zie op de voorkant van het boek een huis staan in het donker. Het lijkt wel een spookhuis. Zou dat een aanwijzing kunnen zijn? Denk eens na en overleg met je maatje." **DDU.** "Het huis lijkt in een bos te staan want ik zie een hoop bomen om het huis heen staan. Ik voorspel dus dat het verhaal zich rondom het oude huis afspeelt."

GH

2. Opdracht. "Zoek de aanwijzingen op in het boek en overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek." **Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten.** "Tijdens les 5 gaan we kijken of er al een voorspelling uit is gekomen."

///

tip

tijd

Schrijf de voorspellingen op in de verhaalkaart.

10 minuten

3. Schrijversdoel. "De schrijfster heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat is dat doel denk je?" **DDU.** "Het is een boek met een spannend verhaal, ze wil ons dus vermaken. We hebben ook gezien dat dit boek een toneelleesboek is. De schrijfster wil ons ook leren hóé we kunnen voorlezen met verschillende stemmen en geluiden. Dat noemen we intonatie. Dit boek is een boek met verschillende personages. Je ziet in het boek steeds een naam en daarachter staat de tekst die door een bepaalde persoon gezegd wordt. Voor ons is het dus belangrijk om steeds na te denken wie iets zegt en op welke manier je dat moet zeggen."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen begrijpen wat er bedoeld wordt met figuurlijk taalgebruik.

tijd

klaar

1. Uitleg. "Net zoals bij de eerdere lessen van Success for All beginnen we de les met het opschrijven van de woorden van de week. Ik lees ze eerst hardop voor."

2. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

3. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

10 minuten

woordenlijst aanvullen

3. Woorden van de week. "Vandaag staat er een uitdrukking- en een spreekwoord tussen de woorden van de week: 'stilte laten vallen' en 'niet in zeven sloten tegelijk lopen'. Een uitdrukking/ spreekwoord is figuurlijk taalgebruik. Dat betekent dat je met woorden iets anders bedoelt dan dat je het zegt. Probeer maar eens een plaatje te maken in je hoofd van iemand die in zeven sloten tegelijk loopt. Kan dit eigenlijk wel? Hoe ziet dit eruit? Wat denken jullie nu dat de uitdrukking: 'niet in zeven sloten tegelijk lopen' betekent? Misschien ken je een deel van de uitdrukking, misschien weet je waar het mee te maken heeft, of misschien ken je zelfs de

GH	betekenis. Bespreek met je maatje wat je weet van deze uitdrukking. Luister actief naar de ander, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.”
///	Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team. “Ik schrijf dit achter het spreekwoord op de woordmuur. Nu de andere uitdrukking en woorden: ‘stilte laten vallen’, ‘het personage’ en ‘zwalken’. Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden.”
GH	Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Noteer de suggesties op de woordmuur.
///	
→	
DDU	4. Woordenlijst. “Na het lezen vul je de woordenlijst verder in. Je vult de betekenis in, en maakt een betekenisvolle zin. Denk er eens over na of de volgende zin een betekenisvolle zin is: ‘Hij zwalkte van links naar rechts over de weg en botste daardoor bijna tegen een paaltje.’” DDU. “Dit is een goede betekenisvolle zin, want je kan de betekenis er uit afleiden: zwalken is ongecontroleerd - dus van links naar rechts - en zonder doel lopen. De woordenlijst hoeft vandaag niet af, hier mag je de rest van de week aan werken. Straks vul je samen met je team met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Bij de afronding van de les/Bij les 5 (naar keuze) gaan we de zinnen van de teambonnen bespreken.”

VOORLEZEN

Doel: De leerlingen worden gestimuleerd in hun fantasie- en inbeeldingsvermogen en de leesmotivatie wordt vergroot.

tip	<i>Tijdens het voorlezen kan ervoor gekozen worden om de leerlingen de teamposters af te laten maken.</i>
tip	1. Voorlezen. Lees bladzijde 1 (blz. met personages) t/m 12 voor, eventueel met hulp van leerlingen (verschillende personages). <i>Model tussendoor het verhelderen van moeilijke woorden (bijv. ‘een flater slaan’ - blz. 1, ‘een klein hartje hebben’ - blz. 2, ‘nadruk’ - blz. 9, ‘binnensmonds’ - blz. 11, en/of ‘samenspannen’ - blz. 12).</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH	1. Voorspellen. “Denken jullie dat Bonnie snel nieuwe vrienden en vriendinnen gaat maken? Waarom denken jullie dat?” GH. Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer een goede samenwerking en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.
///	
GH	2. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”
///	Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.
terugblik	- samenwerkvaardigheid - voorspellen nieuw boek/doel schrijver - woorden van de week

- voorlezen
- punten en feedback

voortblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen aangeven wat bepaalde beroepen inhouden en waar deze worden uitgevoerd.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden aangeven wat de uitdrukkingen 'een stilte laten vallen', 'niet in zeven sloten tegelijk lopen' en 'zijn tong verloren' betekent.
  - De leerlingen kunnen het hoofdstukken 'Last van B.A.N.G.' en 'Kunstgebitten klapperen' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 13 t/m 22
  - teamboekje les 1-5
  - werkschrift les 1-5
  - per team 3x de studiewijzer 'mijn beroep is...'
  - per team 3x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - voorspellen nieuw boek
  - woorden van de week
  - voorlezen

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.**
- tijd** 5 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**
- GH** **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
- ///** **3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het hoofdstukken 'Last van B.A.N.G.' en 'Kunstgebitten klapperen' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

- 1. Uitleg.** "Vandaag en morgen hebben jullie de tijd voor de teamopdrachten en tijdens les 5 maken we de opdrachten helemaal af. Jullie kunnen ervoor kiezen om eerst met de opdrachten die horen bij de woorden van de week aan de slag te gaan, maar jullie kunnen ook een hoofdstuk gaan samenvatten met behulp van de verhaalkaart. Wat doe je ook alweer als je een stuk tekst gaat samenvatten?" **DDU.** "Met samenvatten gaan we op zoek naar de belangrijkste woorden en zinnen uit de tekst. Zo kun je een tekst goed en in het kort navertellen. Een stuk tekst samenvatten is best lastig. Daarom gebruiken we een hulpmiddel. Bij het samenvatten

van een verhaal kunnen we een verhaalkaart gebruiken. Voordat je gaat lezen, lees je eerst de verhaalkaart of je spiekbrieff nog eens goed door. Bespreek nu met elkaar welke opdracht jullie willen maken en de schrijver van de dag/week schrijft de les achter de opdracht bij de planning van week 1. Daarna ga je zelfstandig lezen. Als jullie gaan samenvatten, vergelijk je de memo's met je maatje. Maak dan als team de opdrachten. Denk aan de samenwerkvaardigheden"

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 13 t/m 22, eventueel memo's plakken bij sleutelwoorden en details die helpen om antwoord te vinden op onderdelen van de verhaalkaarten.

tijd 15 minuten
klaar woordenlijst

3. Maatje: eventueel memo's vergelijken en verduidelijken.

tijd 10 minuten
klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 13 t/m 22 lezen

4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.

tijd 20 minuten
/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
tip *Zie handleiding: 'Antwoorden teamboekje'.*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH **1. Teamopdrachten. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledig aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.**

2. Woorden van de week. "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)."

GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.**

/// **Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 3

Lesdoel - De leerlingen kunnen het hoofdstukken 'Last van B.A.N.G.' en 'Kunstgebitten klapperen' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

Materialen

- 'Rare geluiden' blz. 23 t/m 31
- teamboekje les 1-5
- werkschrift les 1-5
- kopieerblad, les 3 ('raadsels')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

GH

→ ///

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het hoofdstukken 'Last van B.A.N.G.' en 'Kunstgebitten klapperen' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

1. Uitleg. "De afgelopen twee lessen hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag heb je ook nog tijd voor de opdrachten en tijdens les 5 maken we de opdrachten helemaal af. Na het lezen, memo's bespreken en duolezen ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken, dat schrijf je op bij planning en daarna ga je met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."

tijd 15 minuten

klaar woordenlijst, teamopdrachten voorbereiden

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 23 t/m 31 lezen

4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.

tijd 20 minuten

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

tip 5. Groep. Laat de teams vertellen wat ze bij de onderdelen neergezet hebben en waarom zij dat belangrijk vonden om op te schrijven. *Projecteer de verhaalkaart op het bord en schrijf de antwoorden mee. Vat het geheel samen. Vertel dat het kan dat een gebeurtenis soms overlapt met het probleem of de oplossing. Dit is niet erg.*

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH 1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal te halen (zie teamboekje met antwoorden). De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht ter beoordeling inleveren.

2. **Woorden van de week.** “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met raadsels. Lees de zinnen goed en bedenk wel woord van de week het best bij de raadsel past.”

facultatief (Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)

Laat de leerlingen per raadsel steeds hardop het antwoord geven. Ga naar de volgende zin als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijf-/tekenopdracht

facultatief

- boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
- logboekje

Les 4

Lesdoel - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen - 'Rare geluiden' blz. 32 t/m 39
- werkschrift les 1-5
- toetsboekje, toets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - lezen en teamopdrachten
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding schrijfoopdracht
- logboekje en boekenclub (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 32 t/m 39 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten

klaar woordenlijst verder afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen personages bedenken en deze verschillende eigenschappen toekennen.

1. Uitleg. "Vandaag ga ik alvast de uitleg geven van de schrijfoopdracht voor les 5. In dit boek komen veel personages voor. Bonnie geeft steeds aan het begin van het hoofdstuk een introductie over deze personages. Wat vertelt ze zoal over deze mensen?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt.** "Op de eerste- en de laatste twee bladzijden staan de personages uitgeschreven. Dat is handig, want als je even niet meer weet over wie het ook alweer gaat, kan je het hier even teruglezen. Toch staat hier niet alle informatie, want Bonnie vertelt steeds aan het begin van een hoofdstuk ook nog hoe deze personages praten. Je kunt iemand goed omschrijven door

bijvoeglijk naamwoorden te gebruik. Helemaal aan het begin lees ik bijvoorbeeld: ‘De nieuwe overbuurjongen Boderik lijkt een brave jongen, maar dat is hij niet!’ Ik weet nu dat Boderik een nieuwe overbuurjongen is en dat hij een brave jongen lijkt. Ik kan het ook omdraaien: de overbuurjongen is nieuw en de jongen is braaf. Dat zijn bijvoeglijke naamwoorden, ze zeggen iets over het zelfstandige naamwoord. Zo weet ik bijvoorbeeld ook dat papa niet gewoon een vader is, maar de beste vader.”

tip *Oefen dit eventueel door de leerlingen bijvoeglijk naamwoorden op te laten zoeken in de inleiding op blz. 32 (‘rare geurtjes’, ‘kromme kraaienpoten’, ‘oude mensen’, enz.)*

2. Opdracht. “Morgen gaan jullie met je team ook vier personages bedenken. Je bedenkt hoe ze heten, hoe ze eruit zien, wat hun karaktereigenschappen zijn en hoe ze praten. Het mag best een beetje gek zijn. Probeer bijvoeglijke naamwoorden te gebruiken. Vandaag kunnen jullie alvast de taken verdelen en nadenken over de verschillende personages, zodat jullie morgen gelijk met de opdracht kunnen beginnen.”

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Vandaag deel ik de logboekjes uit. Ik bespreek met jullie de opdrachten en dan ga je met je team bespreken welke opdracht je voor de volgende keer gaat maken.”

Deel de logboekjes uit en bespreek de opdrachten.

tijd 5 minuten

2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

tip *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan het een stukje lezen uit een boek van school.*

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

///
tip **5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de boekenclub. Geef eventueel punten voor ‘Luister actief.’** *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”

2. Lees de woorden van les 4 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden.

Wisselen van beurt.

→ **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfofdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

facultatief

- logboekjes: “Deze nemen jullie mee naar huis.”

→

- boekenclub: “Wie leest volgende week?” **Zet de namen op het bord.**

voorblik

- schrijfofdracht
- team van de week

Les 5

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen personages bedenken en deze verschillende eigenschappen toekennen.
  - De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.
- Materialen**
- 'Rare geluiden' blz. 1 t/m 39
  - teamboekje les 1-5
  - per team het kopieerblad schrijfo opdracht les 5, of per team een A4

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- toets
  - boekenclub & logboekje (facultatief)
- vooruitblik**
- teamopdrachten afmaken
  - schrijfo opdracht
  - inleveren teamboekjes

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Geven van een teamantwoord: punten.

SCHRIJVEN: PERSONAGES VERZINNEN

Doel: De leerlingen kunnen personages bedenken en deze verschillende eigenschappen toekennen.

1. Uitleg. "Tijdens les 4 heb ik al de uitleg gegeven over de schrijfo opdracht van vandaag. Jullie gaan als team vier personages bedenken. Doe het zoals het voor in het boek staat beschreven. Jullie gaan bedenken hoe de personages heten, hoe ze eruit zien, wat hun karaktereigenschappen zijn en hoe ze praten. Het mag best een beetje gek zijn, dus wees vooral niet bang om lekker te overdrijven."

2. Opdracht. "Lees de afvinklijst in het teamboekje door en verdeel de taken. Als jullie tevreden zijn over jullie kladversie, maken jullie de netversie op het kopieerblad of op een A4. Help elkaar en maak de opdracht van vandaag helemaal af. Probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 35 minuten

klaar tekeningen van de personages maken

/// Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

/// 3. Groep. Laat elk team één personage presenteren. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (noteren bij de tops in het teamboekje, week 2).

tip Heb aandacht voor de bijvoeglijke naamwoorden die gebruikt zijn op de posters, zie uitleg les 4.

tijd 10 minuten
4. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd 5 minuten
→ *Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfpdracht te voldoen.*

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu al 5 lessen bezig met het boek 'Rare geluiden'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar 'wie'. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Nu we al 5 dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de hoofdpersonen van het boek. Hebben we het juist voorspeld?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** "Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelt het verhaal zich af? We denken dat het verhaal zich afspeelt rondom het oude huis. Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

3. Afronding. "We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het verhaal. Maar het verhaal is natuurlijk nog niet afgelopen. Er kan nog veel gebeuren en misschien gaat het verhaal dan een andere kant op. Als het boek helemaal uit is dan kunnen we kijken of onze voorspelling helemaal is uit is gekomen."

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

facultatief 1. Woorden van de week: schatkist. "In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen."

/// Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.

2. Inleveren: woordenlijsten en teamboekjes. "Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten hiervoor noteer je de volgende les op de teamlijst."

tip *Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste betekenis op heeft geschreven en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te*

GH
///

stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat (noem team) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten. “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.

4. Vooruitblik. “Verder lezen in ‘Rare geluiden’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

‘Rare geluiden’ - Mariken Jongman blz. 40 t/m 79	
Verhalend: toneellezen/rollen/ spanning	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen lezen met intonatie. - De leerlingen kunnen leestekens interpreteren en toepassen in het voorlezen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen samengestelde werkwoorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld werkwoord is. - De leerlingen kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.
Begrijpend lezen (verhelderen):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Boderik bedoelt met: ‘Ik heb zo mijn manieren om dingen voor elkaar te krijgen.’ - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Bonnie bedoelt met: ‘Ik kan ook geen rots met mijn handen in tweeën breken, hoor.’ - De leerlingen kunnen in eigen woorden hoe Bonnie’s en Boderiks gevoelens over het huis gedurende het verhaal veranderen.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een hoofdstuk schrijven waarin hun bedachte personages worden verwerkt.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes ‘Rare geluiden’ klaar.
- Zet het digibordschema ‘Rare geluiden’ les 6-10* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg woordenboeken klaar.
- Leg per team mapjes klaar voor het teamwoordenboek.
- Leg per team 4x de studiewijzer ‘woord en betekenis’* klaar (les 6)
- Leg de kopieerbladen ‘betekenisvolle zinnen’* klaar (les 8)
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9 - facultatief).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les   Woorden van de week

- 6.   beschermend
- 6.   de schim
- 6.   zich openstellen
- 6.   de mijnwerker

- 7.   iemand overhalen
- 7.   gedempt (dempen)
- 7.   de verontschuldiging
- 7.   toegelaten worden (toelaten)
- 8.   naderen
- 8.   het gebrek
- 8.   opstandig
- 8.   de locatie

blz.   Betekenis

- 41   *Zorgen dat er niks naars met iemand gebeurt.*
- 41   *Mens of dier die je vaak kunt zien.*
- 43   *Open staan voor nieuwe of andere ideeën.*
- 45   *Iemand die als beroep onder de grond werkt om een delfstof, zoals steenkool of goud, naar boven te halen.*
- 48   *Hem proberen iets te laten doen of niet te doen.*
- 53   *Niet helder klinkend, zacht klinkend.*
- 54   *Wat je zegt als je ergens spijt van hebt.*
- 55   *Naar binnen mogen/erbij mogen.*
- 57   *Langzaam dichterbij komen.*
- 60   *Iets dat er niet is of waarvan er te weinig is.*
- 60   *Als je je, door je karakter, vaak verzet.*
- 62   *Plaats waar iets gebeurt.*

Les 6

- Samenwerk vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken.
  - De leerlingen kunnen samengestelde werkwoorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld werkwoord is.
  - De leerlingen kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin.
- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 40 t/m 46
  - werkschrift les 6-10
  - teamboekje les 6-10
  - per team een mapje voor het teamwoordenboek
  - per team 4x de studiewijzer 'woord en betekenis'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- 1. Terugblik.** "Tijdens de vorige les hebben jullie na de afronding van de teamopdrachten de teamboekjes ingeleverd en ik heb punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."
- 2. Vooruitblik.** "Vandaag gaan we verder in ons boek 'Rare geluiden'. Voordat we verder gaan lezen over Boderik en Bonnie, bepalen jullie eerst per team aan welke samenwerkvaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 2."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
  - 2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 3. Woorden van de week.** "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**
- GH** Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
-
- ///**
- 4. Woordenlijst.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 10 gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken, samengestelde werkwoorden herkennen en de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin.

- DDU**
- 1. Uitleg.** "Het boek dat we in deze weken lezen, is een toneelboek. We oefenen met het lezen met intonatie. Wat is ook alweer lezen met intonatie?" **DDU.** "Het voorlezen met verschillende stemmen en geluiden noemen we intonatie. Het leesdoel van deze week is verhelderen. Als we woorden of zinnen verhelderen, leggen we iets in onze eigen woorden uit. Zo kunnen we het voor onszelf beter onthouden, en het anderen beter laten begrijpen. Jullie kunnen vandaag ook

beginnen met de opdrachten die horen bij de woorden van de week. Je gaat dan op zoek naar samengestelde werkwoorden en jullie maken een begin met jullie eigen teamwoordenboek. Je krijgt van mij vier keer het blad 'woord en betekenis.' Deze vul je in met vier woorden van de week en deze gaan in een mapje. De woorden leg je, net als in een echt woordenboek, op alfabetische volgorde. Als jullie klaar zijn, gaat het teamwoordenboek in jullie teambak. Volgende week vullen jullie je eigen teamwoordenboek verder aan. Voordat je in het boek gaat lezen, overleggen jullie welke opdrachten jullie vandaag gaan maken. Lees dan de opdrachten in het teamboekje nog een keer goed door. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat het aanwijzing kan zijn voor de betekenis van een woord of stukje tekst, plak je op dat stukje tekst een memo. Ook kan je een memo plakken op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Na het zelfstandig lezen ga je met je maatje de memo's bespreken en samen met het team schrijven jullie de antwoorden in het teamboekje. Denk aan de samenwerkvaardigheden waar jullie aan willen werken en denk ook aan de tips en tops die jullie de vorige keer hebben gekregen." **Geef tijd voor het lezen van de opdrachten en het plannen.**

tijd	<u>5 minuten</u> 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 40 t/m 46, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.
tijd klaar	<u>10 minuten</u> woordenlijst aanvullen 3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.
tijd klaar	<u>10 minuten</u> duolezen: rollen verdelen en <u>blz. 40 t/m 46</u> lezen 4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.
tijd ///	<u>15 minuten</u> Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woorden van de week. "De eerste vier woorden zijn de woorden die in de tekst van vandaag staan. Als het goed is weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt één woord van de dag. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Dat kan op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)." Geef elk team een woord van de dag, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.
///	Elk team dat het woord goed raadt en/of een woord goed uitlegt: punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkvaardigheid - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Boderik bedoelt met: 'Ik heb zo mijn manieren om dingen voor elkaar te krijgen.'
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Bonnie bedoelt met: 'Ik kan ook geen rots met mijn handen in tweeën breken, hoor.'
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden vertellen hoe Bonnie's en Boderiks gevoelens over het huis gedurende het verhaal veranderen.

- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 47 t/m 55
  - teamboekje, les 6-10
  - werkschrift les 6-10
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1.** Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.
- tijd** 5 minuten
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**
- GH** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
- ///** **3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat Boderik bedoelt met: 'Ik heb zo mijn manieren om dingen voor elkaar te krijgen,' uitleggen wat Bonnie bedoelt met: 'Ik kan ook geen rots met mijn handen in tweeën breken, hoor.' en in eigen woorden vertellen hoe Bonnie's en Boderiks gevoelens over het huis gedurende het verhaal veranderen.

- 1. Uitleg.** "Gisteren hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag en morgen heb je de tijd voor de opdrachten en tijdens les 10 maken we de opdrachten helemaal af. Na het verhelderen en duolezen ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken, dat schrijf je op bij planning en daarna ga je met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 47 t/m 55, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.
tijd 10 minuten
klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 47 t/m 55 lezen
4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.
/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH **1. Teamopdracht.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat gisteren al een opdracht klaar had en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen (zie teamboekje met antwoorden). De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht ter beoordeling inleveren.

2. Woorden van de week. “We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**
///

terugblik - woorden van de week
 - lezen en teamopdrachten
 - punten en feedback

spel **Brain Game naar keuze**

vooruitblik - lezen en teamopdrachten
 - woorden van de week

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden hoe Bonnie's en Boderiks gevoelens over het huis gedurende het verhaal veranderen.
  - De leerlingen kunnen opzoeken wat Hanko steeds zegt als hij een verhaal begint te vertellen en kunnen een mening vormen over die verhalen.
- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 56 t/m 66
  - teamboekje les 6-10
  - werkschrift les 6-10
  - kopieerblad, les 8 ('betekenisvolle zinnen')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- lezen en teamopdrachten
- woorden van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.**
- tijd** 5 minuten
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**
- GH**
- ///**
- 3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden hoe Bonnie's en Boderiks gevoelens over het huis gedurende het verhaal veranderen en kunnen opzoeken wat Hanko steeds zegt als hij een verhaal begint te vertellen en kunnen een mening vormen over die verhalen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen twee lessen hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag heb je ook nog tijd voor de opdrachten en tijdens les 10 maken we de opdrachten helemaal af. Na het verhelderen ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken, die schrijf je op bij planning en daarna ga je met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 56 t/m 66, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** duolezen: rollen verdelen en blz. 56 t/m 66 lezen
- 4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

- GH**   **1. Teamopdrachten.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledig aantal punten te halen. De andere teams kunnen tips en tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
- 2. Woorden van de week.** “Nu gaan we alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met de betekenisvolle zinnen. Ik heb deze zinnen opgeschreven en een woord eruit gehaald. Jullie moeten de woorden van deze week in de juiste zinnen plaatsen.”
- facultatief**   (Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)
- Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar de volgende zin als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.
- terugblik**   - lezen en teamopdrachten
                     - woorden van de week
                     - punten en feedback
- vooruitblik**   - toets
                     - voorbereiding schrijf-/tekenopdracht
- facultatief**
                     - boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
                     - logboekje: “Morgen meenemen naar school!”

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Rare geluiden' blz. 67 t/m 72
- werkschrift les 6-10
- toetsboekje, toets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje en boekenclub (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 67 t/m 72 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten

klaar woordenlijst verder afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd
tip 10 minuten

Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een hoofdstuk schrijven waarin hun bedachte personages worden verwerkt.

1. Uitleg. "Vorige week hebben jullie vier personages bedacht. Morgen gaan jullie met deze personages een hoofdstuk schrijven, en volgende week gaan jullie dit voordragen aan de groep. Zomaar even een hoofdstuk schrijven is best lastig. Welk hulpmiddel zouden we kunnen gebruiken om ons voor te bereiden op het schrijven van een hoofdstuk?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling**

DDU

de beurt. “We kunnen de verhaalkaart gebruiken ter voorbereiding. Deze staat in jullie teamboekje.”

2. Opdracht. “Morgen gaan jullie, met de personages die jullie vorige week hebben bedacht, een hoofdstuk schrijven. Schrijf dit op de toneellezen-manier zoals in ‘Rare geluiden’. Probeer creatief te zijn met het verzinnen van een probleem en de oplossing. Vul vandaag alvast de verhaalkaart in, dan kunnen jullie morgen gelijk beginnen met het schrijven van het hoofdstuk.”

tijd 10 minuten

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Vertel om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt. Vertel er ook bij hoe dat ging.”

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tip *Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.*

2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor ‘Maak de opdracht af’.

tip *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woorddrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”

2. Lees de woorden van les 9 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.

→ **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfofdracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

facultatief

→

- logboekjes: “Deze nemen jullie mee naar huis.”
- boekenclub: “Wie leest volgende week?” **Zet de namen op het bord.**

Speel een BrainGame naar keuze

vooruitblik

- schrijfofdracht
- team van de week

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een hoofdstuk schrijven waarin hun bedachte personages worden verwerkt.

Materialen: - 'Rare geluiden' blz. 73 t/m 79
- teamboekje les 6-10
- kopieerblad schrijfofdracht les 10 per team

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- boekenclub & logboekje (facultatief)

vooruitblik - teamopdrachten afmaken
- schrijfofdracht
- inleveren teamboekjes

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Geven van een teamantwoord: punten.

SCHRIJVEN: HOOFDSTUK SCHRIJVEN MET BEDACHTE PERSONAGES

Doel: De leerlingen kunnen een hoofdstuk schrijven waarin hun bedachte personages worden verwerkt.

1. Gezamenlijk voorlezen: blz. 73 t/m 79.

2. **Uitleg.** "Deze hele week hebben we met ons maatje geoefend met het toneellezen. Vorige week heeft elk team vier personages verzonnen. De laatste teamopdracht van deze week is het schrijven van een hoofdstuk met de vier bedachte personages. Als het goed is hebben jullie gisteren de verhaalkaart ingevuld ter voorbereiding. Het probleem en de oplossing moet duidelijk in het hoofdstuk aan bod komen. In het teamboekje zie je de afvinklijst met alle punten waar je aan moet denken. Overleg daarna wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van deze les draagt elk team zijn hoofdstuk voor en geven de andere teams tips & tops."

2. **Opdracht.** "Lees de afvinklijst in het teamboekje door en verdeel de taken. Als jullie tevreden zijn over jullie kladversie, maken jullie de netversie op het kopieerblad. Help elkaar en maak de opdracht van vandaag helemaal af. Probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 40 minuten

klaar tekening bij het verhaal

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

3. **Groep.** Laat een paar teams het hoofdstuk presenteren. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (noteren bij de tops in het teamboekje, week 3).

tijd 10 minuten

4. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd

→ 5 minuten
Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfpdracht te voldoen.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

facultatief **1. Woorden van de week: schatkist.** "In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen."

/// **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

2. Inleveren: woordenlijsten en teamboekjes. "Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten hiervoor noteer je de volgende les op de teamlijst."

tip *Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste betekenis op heeft geschreven en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).*

GH **3. Terugblik.** "Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat (noem teamnaam) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken." **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** "Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen."

/// **Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'.**

4. Vooruitblik. "Verder lezen in 'Rare geluiden'."

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

De lesdoelen van les 11-15:

'Rare geluiden' - Mariken Jongman blz. 80 t/m 109	
Verhalend: toneellezen/rollen/ aanwijzingen in de tekst/spannend verhaal	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen lezen met intonatie. - De leerlingen kunnen leestekens interpreteren en toepassen in het voorlezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijn herkennen en het beschrijven met onderscheid van de hoofdlijn en de zijlijnen in het verhaal.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen samengestelde woorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld (zelfstandig naam)woord is. - De leerlingen kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen (voorspellen):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorspellen waarom de uilenman belangrijk is in het verhaal. - De leerlingen kunnen voorspellen waar de geluiden uit het huis vandaan komen. - De leerlingen kunnen voorspellen welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen.
Voordragen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen hun verhaal voordragen aan de groep en hierin verschillende karaktereigenschappen laten zien en horen.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 6-10 na en leg de teamboekjes 'Rare geluiden' klaar.
- Zet het digibordschema 'Rare geluiden' les 11-15* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg woordenboeken klaar.
- Leg per team 5x de studiewijzer 'woord en betekenis'* klaar (les 11)
- Leg de kopieerbladen 'woordwebben'* klaar (les 13)
- Leg de toetsboekjes klaar (les 14).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 14 - facultatief).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	blz.	Betekenis
11.	het motief	80	<i>Reden waarom je iets doet.</i>
11.	in tegenstelling tot	81	<i>Verschil tussen zaken die tegenover elkaar staan.</i>
11.	de dropping	83	<i>Nachtelijke speurtocht.</i>
11.	zelfverzekerd	85	<i>Zeker van jezelf, vol zelfvertrouwen.</i>
12.	de imitatie	87	<i>Nadoen van het gedrag van soortgenoten.</i>
12.	hoogstverbaasd	87	<i>Als je iets heel vreemd vindt omdat je het helemaal niet verwacht had.</i>
12.	het dwaalspoor	88	<i>Foute aanwijzingen om iemand naar een verkeerde weg te leiden.</i>
12.	de strategie	88	<i>Plan om te bereiken wat je wilt.</i>
13.	opofferen	95	<i>Iets wat je graag had gehouden of gebruikt niet voor jezelf houden/gebruiken.</i>
13.	iets kwaads van plan	98	<i>Iets slechts van plan zijn.</i>
13.	gehorig	99	<i>(van huizen, kamers e.d.) Dat je de geluiden van elders kunt horen.</i>
13.	projecteren	101	<i>Met licht iets op een scherm of wand tonen.</i>

Les 11

- Samenwerk vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.
- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken.
  - De leerlingen kunnen samengestelde woorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld (zelfstandig naam)woord is.
  - De leerlingen kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin.
- Materialen:**
- 'Rare geluiden' blz. 80 t/m 85
  - werkschrift les 11-15
  - teamboekje les 11-15
  - per team 5x de studiewijzer 'woord en betekenis'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Tijdens de vorige les hebben jullie na de afronding van de teamopdrachten de teamboekjes ingeleverd en ik heb punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ..... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag lezen we verder in het toneelleesboek. Maar eerst bepalen jullie per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 3."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

3. Woordmuur. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**

GH

→

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 15 gaan we de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen samengestelde woorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld woord is en kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin.

DDU

1. Uitleg. "De teamopdrachten van deze week gaan over voorspellen. Waarom is het handig om - voordat je gaat lezen - alvast na te denken over hoe het verhaal verder zal gaan?" **DDU.** "Door regelmatig te voorspellen hoe een tekst verder gaat, ben je beter voorbereid op wat je gaat lezen. Aanwijzingen die je al eerder gelezen hebt, geven jou 'richting'. Als je snapt hoe de tekst is opgebouwd, lees je de tekst makkelijker door. Voordat je gaat lezen, lees je de vragen in het teamboekje door. Bespreek met elkaar wat jullie al weten over het onderwerp. We hebben

bijvoorbeeld al eerder iets gelezen over de uilenman (achterin het boek). Vul dan samen het woordweb in met steekwoorden. Bij het voorspellen voorafgaand aan het lezen kun je geen foute antwoorden geven. Je kunt wel de aanwijzingen die je eerder zijn opgevallen meenemen in je voorspelling. Tijdens het lezen plak je memo's op aanwijzingen die bij de voorspelvragen passen. Na het zelfstandig lezen ga je met je maatje de memo's vergelijken. Samen met het team controleren jullie of jullie voorspellingen uitgekomen zijn. Lees de opdrachten goed door en bedenk aan welke opdrachten je vandaag als team kunt werken. Je kunt natuurlijk ook beginnen met de opdracht die hoort bij de woorden van de week. Bij deze opdracht gaat het weer over samengestelde woorden, en dit keer over een samengesteld zelfstandig naamwoord. Ook gaan jullie je eigen teamwoordenboek verder aanvullen. Gebruik hiervoor weer de studiewijzer 'woord en betekenis.' Denk eraan dat jullie de woorden weer in alfabetische volgorde in jullie teamwoordenboek doen. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat het aanwijzing kan zijn voor de betekenis van een woord of stukje tekst, plak je op dat stukje tekst een memo. Ook kan je een memo plakken op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Denk aan de samenwerkvaardigheden waar jullie aan willen werken en denk ook aan de tips en tops die jullie de vorige keer hebben gekregen."

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 80 t/m 85, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.

tijd 15 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 80 t/m 85 lezen

4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.

tip *Refereer terug naar de teamopdracht van vorige week (verhelderen). Boderik blijkt minder braaf als dat we dachten, hij steelt de telefoon van zijn moeder en gaat stiekem 's nachts naar het bos.*

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH **1. Teamopdracht.** Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

2. Woorden van de week. "Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips."

GH **Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.**

///

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 12

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen voorspellen waarom de uilenman belangrijk is in het verhaal.
  - De leerlingen kunnen voorspellen waar de geluiden uit het huis vandaan komen.
  - De leerlingen kunnen voorspellen welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen.
- Materialen**
- 'Rare geluiden' blz. 86 t/m 94
  - teamboekje les 11-15
  - werkschrift les 11-15

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

2. Woorden van de dag. "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

→ Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

/// "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen waarom de uilenman belangrijk is in het verhaal, waar de geluiden uit het huis vandaan komen, en welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen.

1. Uitleg. "Gisteren hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Net als gisteren lees je de vragen in het teamboekje goed door voordat je gaat lezen. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat een aanwijzing kan zijn voor de voorspellingen, plak je op dat stukje tekst een memo. Na het lezen vergelijk je de memo's met de maatje, en samen met het team schrijven jullie het antwoord op. Na het lezen controleren jullie of de voorspellingen uit zijn gekomen of niet."

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 86 t/m 94, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen voor de voorspellingen.

tijd 15 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 86 t/m 94 lezen

4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH 1. Teamopdrachten. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledig aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

GH 2. **Woorden van de week.** “De eerste vier woorden zijn de woorden die in de tekst van vandaag staan. Als het goed is weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt één woord van de dag. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Dat kan op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH Geef elk team een woord van de dag, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.

/// Elk team dat het woord goed raadt en/of een woord goed uitlegt: punten.

terugblik

- samenwerkingvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 13

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen voorspellen waarom de uilenman belangrijk is in het verhaal.
  - De leerlingen kunnen voorspellen waar de geluiden uit het huis vandaan komen.
  - De leerlingen kunnen voorspellen welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen.
- Materialen**
- 'Rare geluiden' blz. 95 t/m 103
  - teamboekje les 11-15
  - werkschrift les 11-15
  - kopieerblad, les 13 ('woordwebben')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.**
- tijd** 5 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**
- GH**
- ///** **3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen waarom de uilenman belangrijk is in het verhaal, waar de geluiden uit het huis vandaan komen, en welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen twee lessen hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Net als gisteren lees je de vragen in het teamboekje goed door voordat je gaat lezen. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat een aanwijzing kan zijn voor de voorspellingen, plak je op dat stukje tekst een memo. Na het lezen vergelijk je de memo's met de maatje, en samen met het team schrijven jullie het antwoord op. Misschien lees je vandaag een antwoord op de voorspelling die jullie gisteren of eergisteren gedaan hebben. Dit antwoord mag je bij die voorspellingen opschrijven in het teamboekje."
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 95 t/m 103, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.**
- tijd** 15 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.**

tijd 10 minuten
klaar duolezen: rollen verdelen en blz. 95 t/m 103 lezen
/// **4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.**
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH **1. Teamopdrachten.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledig aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

2. Woorden van de week. “Nu gaan we alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met de woordwebben. Lees de woorden om de wolk, welk woord past het best in het midden?”

facultatief (Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)

Laat de leerlingen per woordweb steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten nemen om tot het goede antwoord te komen.

terugblik

- lezen en teamopdrachten
- woorden van de week
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijf-/tekenopdracht

facultatief

- boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
- logboekje: “Morgen meenemen naar school!”

Les 14

Lesdoel - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen - 'Rare geluiden' blz. 104 t/m 109
- werkschrift les 11-15
- toetsboekje, toets les 14
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding schrijfopdracht
- logboekje en boekenclub (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 104 t/m 109 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten

klaar woordenlijst verder afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen hun verhaal voordragen aan de groep en hierin verschillende karaktereigenschappen laten zien en horen.

1. Uitleg. "Vorige week hebben jullie zelf een hoofdstuk geschreven met de personages die jullie hebben bedacht. Morgen gaan jullie dit hoofdstuk voordragen aan de groep. De afgelopen weken hebben we al veel geoefend met het toneellezen. Je intonatie is hierbij erg belangrijk. Wat is intonatie ook alweer?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en te overleggen met hun maatje. Geef een leerling de beurt.** "Intonatie betekent voorlezen met

DDU

verschillende stemmen en geluiden. Je kunt bijvoorbeeld hoog praten, of laag. Langzaam of snel. Duidelijk of binnensmonds.”

DDU **2. Opdracht.** “Bij les 4 en 5 hebben jullie personages bedacht. Jullie hebben ook bedacht hoe deze personen praten. Dit past natuurlijk bij hun karakter. Als iemand zenuwachtig is, praat diegene vaak snel. Hij kijkt misschien angstig om zich heen. Hoe praat en doet iemand die zelfverzekerd is?” **DDU.** “Iemand die zelfverzekerd is praat vaak luid en duidelijk. Ook kan je zijn zelfverzekerdheid zien aan zijn houding. Rechttop, met zijn hoofd omhoog. Morgen gaan jullie je hoofdstuk voordragen aan de groep. Als een soort toneelstuk. Vandaag ga je alvast bedenken wie welk karakter gaat spelen. Een toneelstuk wordt vaak grappig als de karakters lekker worden overdreven. Als je een angstig persoon speelt, kijk je dus overdreven vaak om je heen en praat je heel snel. Bedenk ook welke geluiden jullie tussendoor kunnen maken.” **Geef tijd voor het verdelen van de rollen en overleg over de karakters.**

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

tijd 10 minuten

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Vertel om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt. Vertel er ook bij hoe dat ging.”

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tip *Besprek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.*

2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

5. Groep. Besprek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor ‘Maak de opdracht af’.

///
tip *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”

2. Lees de woorden van les 14 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.

tijd 5 minuten

→ Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’)

AFRONDING

terugblik	- toets - voorbereiding schrijfpdracht - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
facultatief →	- logboekjes: "Deze nemen jullie mee naar huis." - boekenclub: "Wie leest volgende week?" Zet de namen op het bord.
vooruitblik	- schrijfpdracht - team van de week

Les 15

Lesdoel - De leerlingen kunnen hun verhaal voordragen aan de groep en hierin verschillende karaktereigenschappen laten zien en horen.

Materialen - 'Rare geluiden'
- teamboekje les 11-15

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- boekenclub & logboekje (facultatief)

vooruitblik - teamopdrachten afmaken
- schrijfo opdracht
- inleveren teamboekjes

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.

/// Geven van een teamantwoord: punten.

VOORDRAGEN: ZELFBEDACHT VERHAAL MET INTONATIE

Doel: De leerlingen kunnen hun verhaal voordragen aan de groep en hierin verschillende karaktereigenschappen laten zien en horen.

1. **Uitleg.** "Deze hele week hebben we weer met ons maatje geoefend met het toneellezen. Vorige week heeft elk team een hoofdstuk verzonnen met de bedachte personages. De laatste teamopdracht van dit boek is het voordragen van het verzonnen hoofdstuk. Als het goed is hebben jullie gisteren de rollen verdeeld. Ook hebben jullie nagedacht over de karaktereigenschappen van de personages. Wat is zijn of haar houding en hoe praat het personage?"

2. **Opdracht.** "Lees de afvinklijst in het teamboekje door en overleg met elkaar. Als jullie tevreden zijn, kunnen jullie een keer oefenen. Zoek hiervoor een geschikte plek. Geef elkaar dan tips en tops en probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 20 minuten

klaar verfijnen van de karakters

/// Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

3. **Groep.** Laat elk team zijn hoofdstuk voordragen. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende lessen bij het nieuwe boek.

tijd 40 minuten

4. **Bespreeken.** Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?") voor de volgende keer.

→ Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfo opdracht te voldoen.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen op de woordbonnen.

facultatief **1. Woorden van de week: schatkist.** “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”

/// **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

2. Inleveren: woordenlijsten en teamboekjes. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten hiervoor noteer je de volgende les op de teamlijst.”

tip *Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste betekenis op heeft geschreven en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).*

GH **3. Terugblik.** “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen maatjes) elkaar goed helpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”
Vieren van het resultaat. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.

///

4. Vooruitblik. “Volgende week lezen we in een nieuw boek.”

Antwoorden bij teamboekje

Les 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	Verschillende beroepen
Wat is het?	<ul style="list-style-type: none"> - Een <u>pedicure</u> is iemand die als beroep voeten van een ander verzorgt. - Een <u>makelaardij</u> is een bedrijf dat helpt bij het kopen en verkopen van huizen. - Een <u>sloopbedrijf</u> is een bedrijf waar ze oude spullen uit elkaar halen en weggooien.
Waar?	<ul style="list-style-type: none"> - Een <u>pedicure</u> doet haar werk bij een studio of een apart kamertje. - Een <u>makelaardij</u> staat vaak in een dorp of een stad waar de huizen staan die ze helpen te kopen of verkopen. - Een <u>sloopbedrijf</u> zit vaak aan de rand van een stad of dorp, omdat ze allerlei oude troep op hun terrein hebben staan.
Bijzonderheden	<ul style="list-style-type: none"> - Een <u>pedicure</u>behandeling bestaat uit een voetenbad met kruidenzout, knippen en vormgeven van nagels en nagelriemen. Dode huidcellen verwijderen en scrubben van de gehele voeten. - Een <u>makelaar</u> weet veel van huizen en van wat ze waard zijn. - Een <u>sloopbedrijf</u> zorgt ervoor dat spullen die wij niet meer gebruiken gerecycled worden, zodat de oude spullen weer opnieuw gebruikt kunnen worden.
Opdracht 3	'Uitdrukkingen en spreekwoorden'
25 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Een stilte laten vallen betekent dat je bewust even niets zegt.
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: Dat je bewust even niets zegt.
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: Niets zeggen.

Klaaropdracht	
per teambon	
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Zwalken is doelloos en ongecontroleerd lopen en hierdoor bijna vallen.'
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Bijna vallen doordat je ongecontroleerd loopt.'
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: 'Ongecontroleerd lopen.'

Antwoorden bij de samenvattingen	
Opdracht 1	'Last van B.A.N.G.' (max. 100 punten)
10 punten	Personen: Bonnie en Boderik
10 punten	Waar: op weg naar het spookhuis
10 punten	Wanneer: 's avonds
20 punten	Probleem: Bonnie wil kijken in het spookhuis, maar vindt het ook eng.
3 x 10 punten	Gebeurtenis 1: Er komen enge geluiden uit het spookhuis. Gebeurtenis 2: Bonnie wil naar binnen, maar krijgt een trilbeen. Gebeurtenis 3: Als er een heel eng geluid komt, rennen ze er vandoor.
20 punten	Oplossing: Ze gaan nog een keer kijken, maar dan overdag.
Opdracht 2	'Kunstgebitten klapperen' (max. 100 punten)
10 punten	Personen: Bonnie en Boderik
10 punten	Waar: Van het huis van de burgermeester naar hun straat
10 punten	Wanneer: overdag
20 punten	Probleem: Boderik is boos op Bonnie.
3 x 10 punten	Gebeurtenis 1: Boderik is boos op Bonnie, omdat ze te veel praat. Gebeurtenis 2: Bonnie doet plakband op haar mond. Gebeurtenis 3: Ze gaan naar Hanko en Hermine.
20 punten	Oplossing: Bonnie plakt haar mond dicht.

Schrijfofdracht	
Opdracht 1	Maak een personageposter.
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Er staan vier verschillende personages bedacht. • De uiterlijke kenmerken en de karaktereigenschappen zijn genoemd. • De manieren waarop de personages spreken zijn genoemd. • De eigenschappen van de personages zijn uitvergroot. • De woorden en zinnen zijn juist geschreven. • De tekeningen zijn netjes.
20 punten	
20 punten	
15 punten	
15 punten	
10 punten	

Les 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord 20 punten per juiste betekenis	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	Samengestelde werkwoorden (+10 bonuspunten)
3 x 20 punten	(zich) openstellen, (iemand) overhalen, toegelaten (worden)
3 x 10 punten	Een samengesteld werkwoord kan ook los in een zin gebruikt worden: Ik stel me open voor nieuwe ideeën. Mary haalt me over om toch te komen. Ze laten me toe bij de club.
Opdracht 3	Woord en betekenis (+4 bonuspunten)
8 punten per woord	Het woord is goed geschreven (en het basiswoord is gevonden).
8 punten per betekenis	De betekenis is goed en duidelijk omschreven.
8 punten per betekenisvolle zin	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer. of De illustratie maakt duidelijk wat de betekenis is van het onderwerp en ziet er verzorgd uit.

Klaaropdracht	
per team	bon
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Een schim is een dier of mens die je vaag kunt zien.'
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Die kun je vaag zien.'
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: 'Vaag.'

Antwoorden bij verhelderen	
Opdracht 1	Boderik
50 punten Voor de aanwijzing in de tekst.	Mogelijk antwoord: Waarschijnlijk heeft hij deze uitspraak ergens een keer gehoord, want hij probeert stoer te doen, maar dit lukt niet echt. Dit staat onder de zin op blz. 46: 'Boderik probeert er stoer bij te kijken, maar hij lijkt meer op een puppy die trots is op zijn eerste hoopje.'
50 punten Voor koppelen van eigen kennis	
Opdracht 2	Bonnie
50 punten Voor koppelen van figuurlijk taalgebruik	Mogelijk antwoord: Bonnie gebruikt een uitdrukking (beter bekend als 'ijzer met handen breken' en geeft hiermee aan dat niet altijd alles mogelijk is. In de tekst staan dan ook: 'Soms is opgeven beter.' en 'Matthijs overhalen (lukt niet).'
50 punten Voor de aanwijzing in de tekst.	

Opdracht 3		Verandering gevoelens over het huis
Antwoord: 20 punten per genoemd gevoel 20 punten per aanwijzing in de tekst		<i>Bonnie is eerst heel nieuwsgierig ('Dit is zo fantastisch, ik moet... ik moet erheen,' blz. 18), maar later vindt ze het toch wel eng (blz. 19 'Ik doe wel dapper, maar mijn hart roffelt alsof de koning wordt aangekondigd.' en 'Oké, het is honderdvijftig keer enger dan ze had gedacht.') Ook is ze erg dapper (blz. 19 'Maar opgeven? Nooit. Ze moeten doorzetten.')</i>
		<i>Boderik is vanaf het begin al bang ('Nee, echt niet. Straks wordt het donker...', blz. 15), en hij gaat ook niet mee het huis in (blz. 18-20). Hij is erg braaf. Toch is Boderik wel nieuwsgierig, want hij wil een camera regelen, en een drone (blz. 45-46). Later zet Boderik zich over zijn angsten heen: blz. 56 'Ik vind het hartstikke eng. Maar jou alleen laten gaan vind ik nog enger.'</i>
Opdracht 4		Verhalen van Hanko
50 punten voor de gevonden zin 50 punten voor de argumenten		Blz. 33 en blz. 60: 'Luister goed, want alles in dit verhaal is waar, zo waar als een stekelvarken op sterk water.' Voorbeeld argument: Een stekelvarken op sterk water bestaat niet, dus de verhalen zijn verzonnen.

Schrijfopdracht	
Opdracht 1	Schrijf een hoofdstuk met de bedachte personages.
20 punten 20 punten 20 punten 15 punten 15 punten 10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Er is van tevoren over een scenario nagedacht. • Het probleem is duidelijk omschreven. • De oplossing is duidelijk omschreven. • Alle personages komen duidelijk naar voren. • De woorden en zinnen zijn juist geschreven. • Er is gebruik gemaakt van interpunctie.

Les 11-15

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (teambonnen)	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord 20 punten per juiste betekenis	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
samengesteld werkwoord	Samengesteld zelfstandig naamwoord
1 x 50 punten	het dwaalspoor
1 x 50 punten	Het samengestelde zelfstandig naamwoord kan ook als twee losse woorden gebruikt worden: Dwaal (dwalen) en spoor.
Opdracht 3	Woord en betekenis (max. 100 punten)
5 punten	Het woord is goed geschreven (en het basiswoord is gevonden).
5 punten	De betekenis is goed en duidelijk omschreven.
10 punten	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer. of De illustratie maakt duidelijk wat de betekenis is van het onderwerp en ziet er verzorgd uit.

Klaaropdracht	
per teambon	
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Een motief is een reden waarom je iets doet.'
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Reden waarom je iets doet.'
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: 'Reden.'

Antwoorden bij voorspellen	
Opdracht 1	Uilenman
Totaal: max. 100 punten	Voorspel waarom de uilenman belangrijk is voor het verhaal.
15 punten 10 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Voor het lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: <ul style="list-style-type: none"> - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst. De uilenman is belangrijk voor het verhaal omdat het je als lezer in verwarring brengt (zo blijf je verward over wie de geluiden in het huis maakt - dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 98 t/m 100 hebben gelezen).
Opdracht 2	Voorspel welke acties Bonnie en Boderik gaan ondernemen om het mysterie op te lossen. Welke aanwijzingen heb je gebruikt om deze voorspelling te maken?
15 punten 10 punten	Voor het lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken.

15 punten	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen:
15 punten	- De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Bonnie gaat het huis in op de helikopter te pakken. Ze kijkt samen met Mathijs de opnames terug. Hierop zien ze een hond (blz. 94). Dan gaan Bonnie en Boderik het huis opnieuw in (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 97 hebben gelezen).
Opdracht 3	Voorspel waar de geluiden uit het huis vandaan komen. Waarom denken jullie dat?
15 punten	Voor het lezen:
10 punten	- Leerlingen bedenken wat ze al weten.
15 punten	- De illustraties in het boek zijn bekeken.
	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen.
15 punten	Na het lezen:
15 punten	- De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Antonio is filmregisseur. Hij maakt de geluiden om een griezelfilm op te nemen (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 102 t/m 103 hebben gelezen).

Schrijfopdracht	
Opdracht 1	Draag het hoofdstuk voor met de bedachte personages.
10 punten	• De rollen zijn eerlijk verdeeld.
20 punten	• De karakters komen duidelijk naar voren.
20 punten	• De karakters worden overdreven (houding/intonatie).
15 punten	• Het probleem komt duidelijk naar voren.
15 punten	• De oplossing is duidelijk.
20 punten	• Het toneelstuk heeft een duidelijk begin en een eind.

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS – les 4

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B, blz. 32 inleiding
	2	D, blz. 32 inleiding
	3	D, blz. 37 inleiding
	4	C, blz. 38, onderaan en blz. 39, bovenaan
	5	B, blz. 39, onderaan
WS	6	Iemand uit een boek of film die niet echt bestaat.
	7	Zeggen dat het je spijt.
	8	(ter beoordeling van de leerkracht)
	9	C
	10	B

ANTWOORDEN TOETS – les 9

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C, het hele hoofdstuk
	2	A, blz. 69 in het midden
	3	C, blz. 70 in het midden
	4	B, blz. 71 bovenaan
	5	D, blz. 72 achtergrondkennis
WS	6	Een locatie is een plaats waar iets gebeurt.
	7	Naderen betekent langzaam dichterbij komen.
	8	(ter beoordeling van de leerkracht)
	9	C
	10	A

ANTWOORDEN TOETS – les 14

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	A, blz. 105 bovenaan tekst Bonnie
	2	C, achtergrondkennis
	3	D, blz. 107 inleiding
	4	C, blz. 108 onderaan tekst Boderik
	5	A, achtergrondkennis (het is een boek met een bedacht verhaal)
WS	6	Een imitatie is het nadoen van het gedrag van mensen of dieren.
	7	Een dropping is een nachtelijke speurtocht.
	8	(ter beoordeling van de leerkracht)
	9	B
	10	A

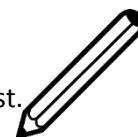

Kopieerbladen

woordenschat en schrijfopdrachten

Kopieerblad les 3: 'Rare geluiden'.

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter het raadsel het woord in dat het best past.

1.	Koning Willem-Alexander komt naar Groningen, wat een	
2.	Het heeft met de aarde te maken en met diepte.	
3.	Die jongen loopt niet helemaal recht meer. Hij loop te	
4.	In de echte wereld bestaat hij niet, maar in de film wel.	
5.	Als je iets hebt gedaan wat niet zo aardig is, is het wel zo netjes om je even te	
6.	Als een gebouw verwijderd moet worden, kun je het beste ..... even bellen.	
7.	Dit voorwerp kan dingen laten vliegen.	
8.	Mijn moeder laat zich af en toe even verwennen bij	
9.	Pas je wel een beetje op? Je moet	
10.	Wij gaan verhuizen! Via ..... hebben wij een heel mooi huis kunnen vinden met een grote tuin.	
11.	Probeer niet te snel achter elkaar te praten tijdens de spreekbeurt. Een ..... is af en toe ook goed.	
12.	Hij is wel heel stil. Volgens mij heeft hij	

Kopieerblad les 8: 'Rare geluiden'.

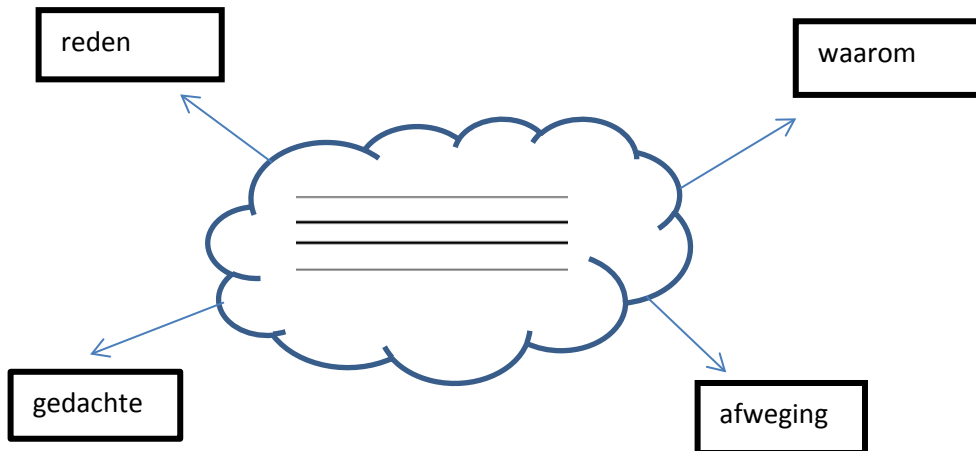
Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de betekenisvolle zin het woord in dat het best past.

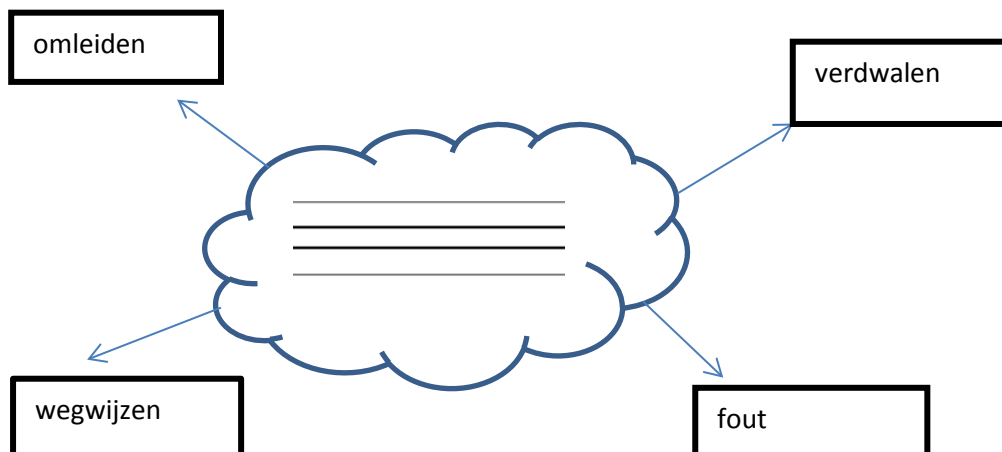
1.	Voor zijn werk haalt ..... delfstoffen van onder de grond naar boven.	
2.	Ik kan hem niet zo goed zien. Het enige wat ik zie is een	
3.	Als zwanen jongen krijgen, wordt de moeder heel ..... Zij zorgt dat haar jongen niks overkomt.	
4.	Ik heb hem moeten ..... om het te doen, want eigenlijk had hij er helemaal geen zin in.	
5.	Je moet wel eerst ..... bij onze toneelclub . Niet iedereen mag zomaar meedoen.	
6.	Pubers kunnen heel ..... zijn. Ze verzetten zich vaak tegen alles wat hun ouders zeggen.	
7.	..... blijft nog even geheim. Morgen horen jullie waar jullie naartoe gaan.	
8.	De hond is bang voor de jongen. Daarom is de jongen heel voorzichtig met het ..... van de hond.	
9.	Mijn moeder is slecht te verstaan aan de telefoon. Ik hoor haar een beetje	
10.	..... aan geld zorgt ervoor dat we geen ijsje meer kunnen kopen.	
11.	Hij moet wel nieuwe ideeën willen opdoen. Hij moet zich ervoor	
12.	Hij had gelijk al spijt van wat hij gedaan had, dus ..... volgde al snel.	

Kopieerblad les 13: 'Rare geluiden'.

1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

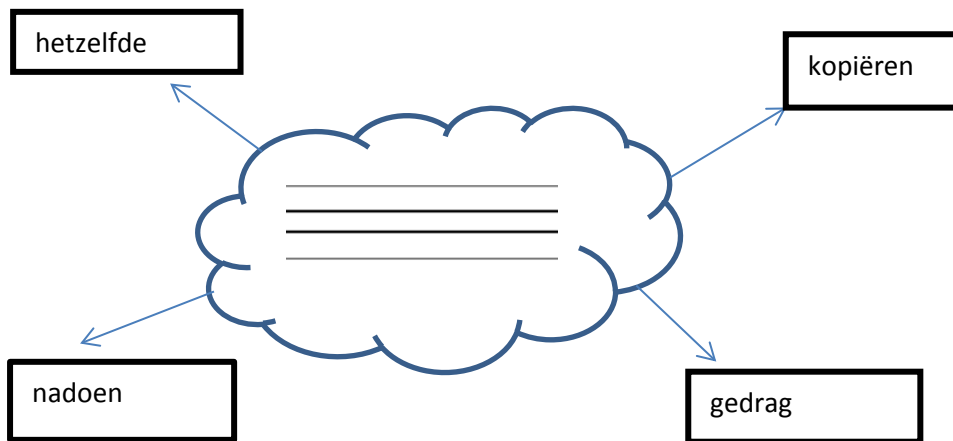

3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

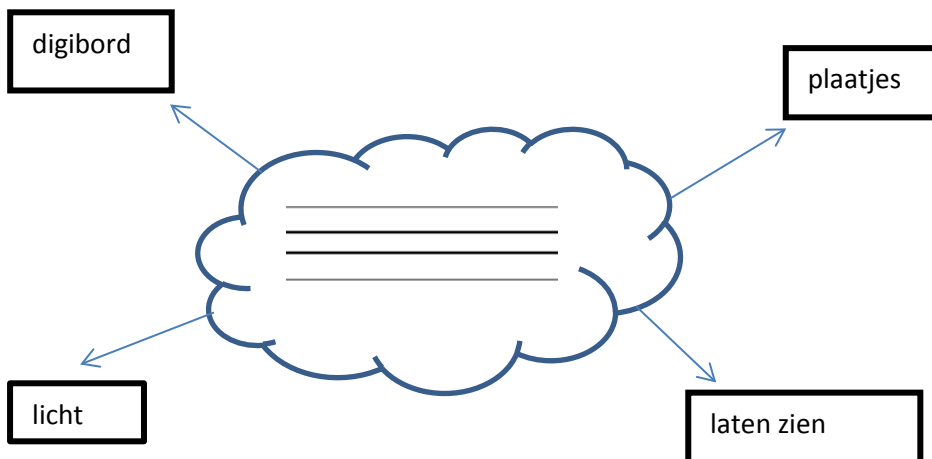

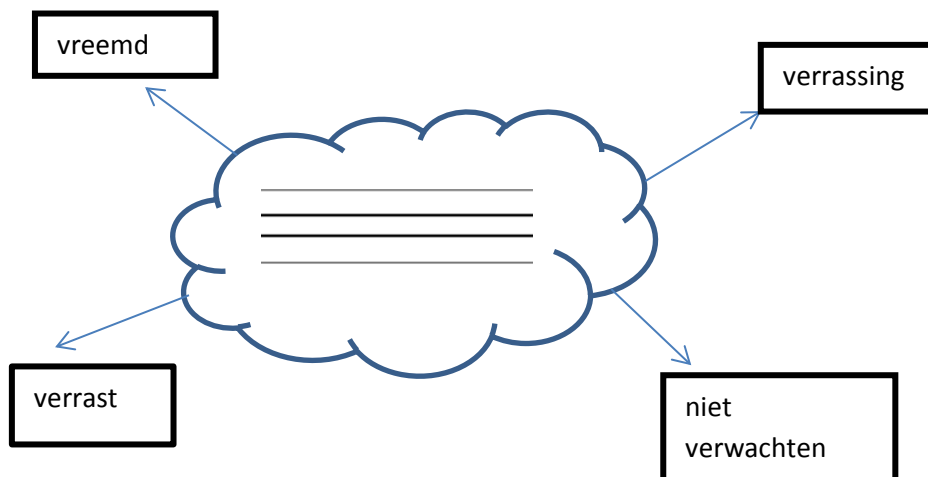
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

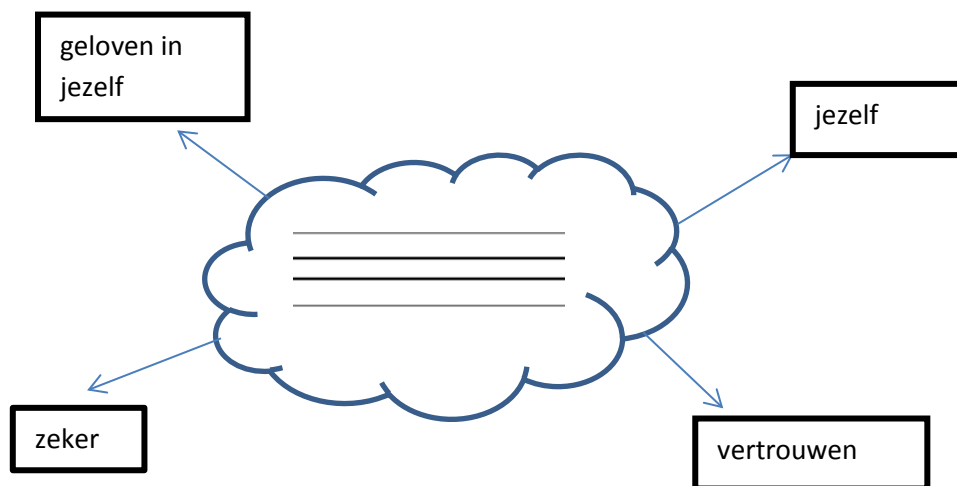
5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

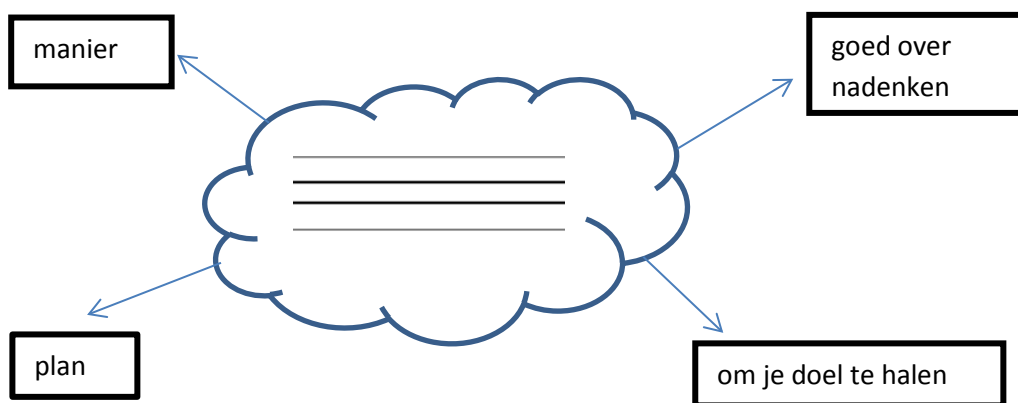
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

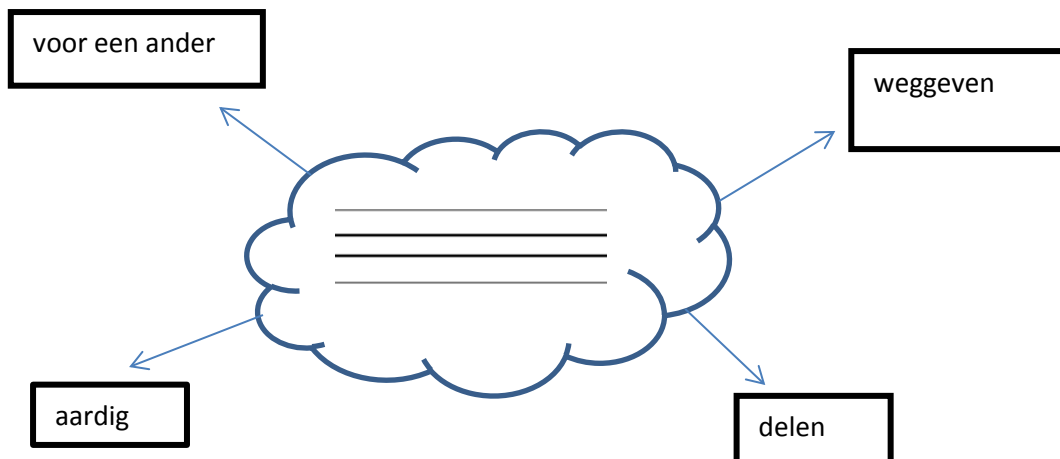
7. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

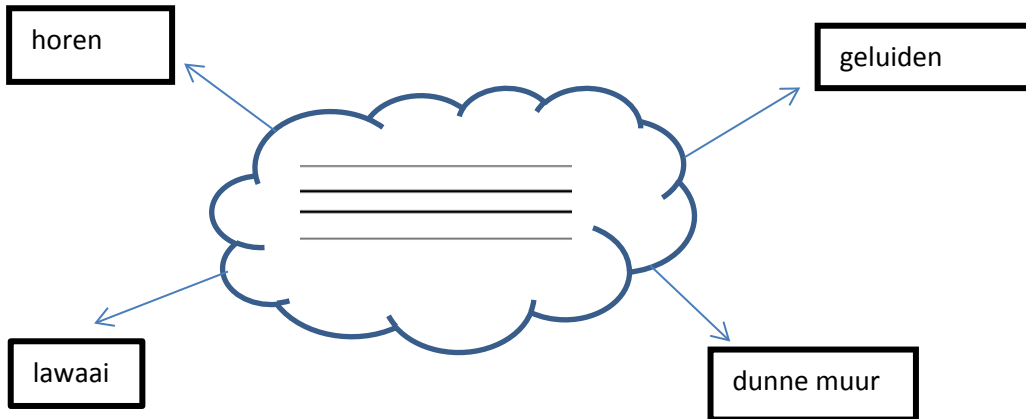
8. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

9. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

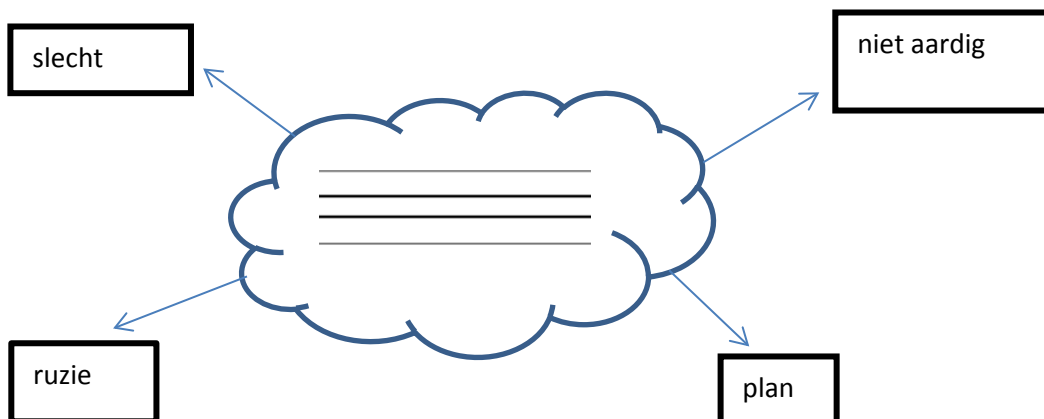
10. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

Teamnaam:

KOPIERBLAD SCHRIJFOPDRACHT NETVERSIE | LES 5

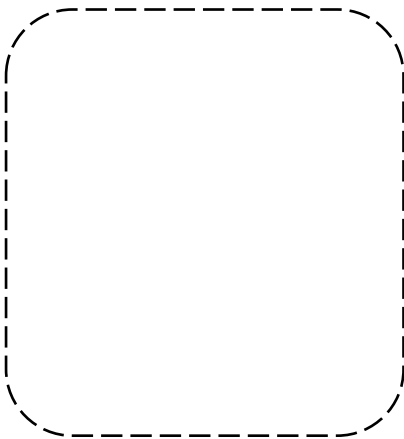
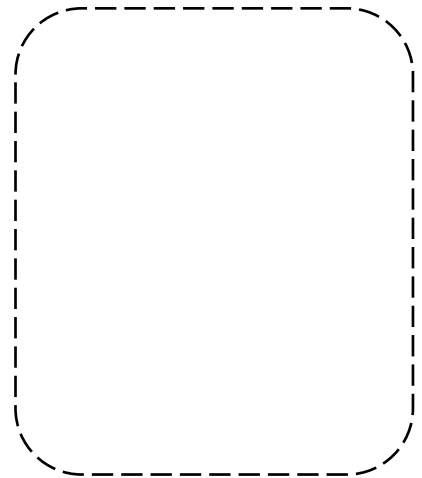

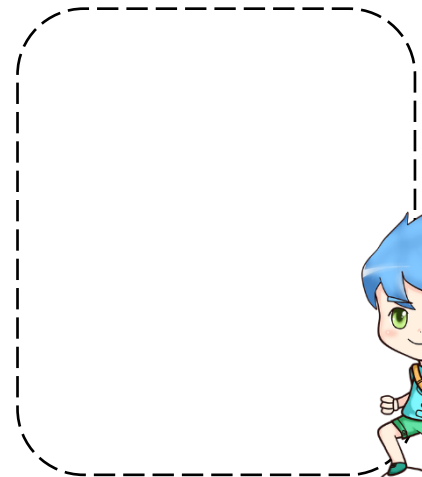

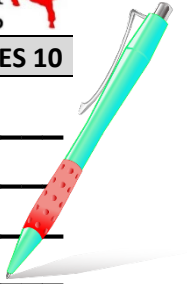

Teamnaam:

KOPIEERBLAD SCHRIJFOPDRACHT NETVERSIE | LES 10

Lined writing area for the worksheet, consisting of 20 horizontal lines.

Large empty rectangular box for additional notes or drawing, outlined in red.

Groep:
Leerkracht:
Periode:
Boek:

Naam leerling

[illegible]

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
